

Для сучасного мистецтва України фестиваль молодіжних проєктів “NonStopMedia” мав історичне значення, оскільки надав поштовх для перших професійних кроків багатьом митцям, які нині представляють країну на великих міжнародних форумах. Таким чином, цей фестиваль став потужним стимулом для розвитку й популяризації вітчизняного медіаарту.

Ю. Соловійова

ВИСТАВКА-ПРИСВЯТА ЯК ЗАСІБ АКТУАЛІЗАЦІЇ ТЯГЛОСТІ ТРАДИЦІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

Yu. Solovyova

THE DEDICATED EXHIBITION AS A MEANS OF MAINSTREAMING THE LEGACY OF TRADITIONS IN THE UKRAINIAN CULTURAL SPACE

Виставка творчих робіт митців завжди ставала подією, яка привертала до себе увагу як шанувальників їхньої творчості, так і експертів-дослідників. Виставки-присвяти, замовлені й підготовлені за мотивами творчості якогось одного вже канонізованого автора-класика, — це нове явище. Культурна подія такого типу виконує одночасно кілька завдань: з одного боку, надає змогу привернути увагу до відомого творчого доробку, з іншого — демонструє його вплив на митців пізнішого часу та актуалізує тяглість традицій.

Виставки, присвячені творчості того чи іншого художника, займають особливе місце в культурному житті і заслуговують на окреме дослідження. Адже завдяки ним актуалізуються основні творчі здобутки автора, якому ця виставка присвячена. Крім того, слід розуміти, що, яку б велику творчу спадщину він не залишив після себе, щось із його задумів потребувало подальшого розвитку і розкриття. Особливо багаті можливості таких нових інтерпретацій містить творчість художників, які працювали з різним матеріалом, культивували різні напрямки.

У цьому аспекті привертає до себе увагу виставка ляльок, яка відбулася в музеї імені Михайла Біласа (м. Трускавець) під назвою «Український танок за мотивами робіт художника Михайла Біласа», а потім подорожувала містами України (Дрогобич, Стебник, Харків, Бровари).

Ідея виставки належить норвезькій майстрині та громадській діячці Ніні Хаген. Відвідавши музей імені Михайла Біласа в Трускавці, вона так надихнулася його мистецьким доробком, що вирішила й іншим передати це своє захоплення та спонукати до творчих пошуків у цьому напрямі. Захоплення сучасної майстрині зрозуміле й мотивоване, адже: по-перше, відомий художник сам захоплювався лялькарством, по-друге, Михайло Білас — знакова постать у культурному житті всієї України другої половини минулого століття. У 1959-1973 роках він був головним модельєром будинків моди у Львові, Києві та Харкові. Його виставки проходили в багатьох містах України та світу. У його творчому доробку ми знаходимо твори найрізноманітніших видів і жанрів. Це гобелени, мінігобелени, килими, вишивки-килимки, серветки, ліжники, авторські ляльки тощо. Михайло Білас — майстер текстильної пластики, колекція його ляльок зберігається в музеї «Дрогобиччина».

Ідея підготувати виставку авторських ляльок за мотивами творчості М. Біласа відкрила для її учасників широкі обрії творчої уяви, з одного боку, і необхідність проведення попередніх досліджень, з іншого. Майстрині, роботи яких представлені

на виставці, шукають ще не зужиті засоби виражальності, аби в образі вузлової ляльки на основі картин Михайла Біласа відтворити певні образи, народні звичаї, обряди, святкові та буденні події, глибини міфології тощо.

Лялькарство в Україні нині переживає період розквіту. Цей вид народного декоративно-прикладного мистецтва не перестає дивувати глядача своїми все новими й новими досягненнями. Це стосується як техніки виконання, так і вміння поєднувати традицію та новаторство, а ще несподіваних творчих виражів уяви майстринь.

Стосовно виставки за мотивами творчості Михайла Біласа, то від її учасників вимагалось вдумливе прочитання гуцульських мотивів, запозичених із народної міфології, вгадування і вірогідне розкодування типових архетипних образів, тонке відчуття загального контексту, з якого постають ті чи інші сюжети. Йшлося не про наслідування чи копіювання, а саме про нову актуалізацію певних мотивів та образів.

Привернули увагу майстринь такі твори художника, як «Вечірня молитва», «Лісова пісня», «Косівський базар», «Бойківське весілля», «Великдень», «Різдво», «Вертеп» тощо.

Майстрині зуміли відтворити головні образи цих творів уже в іншому матеріалі, за допомогою інших виражальних засобів. І, варто зазначити, що цей експеримент виявився досить таки вдалим.

М. Вурста

УКРАЇНА В РАДЯНСЬКОМУ ДОВОЄННОМУ КІНО

М. Vursta

UKRAINE IN SOVIET PRE-WAR CINEMA

Радянсько-українська війна закінчилася захопленням більшовиками України. Комуністи основний елемент пропаганди вбачали в кіно і тому приділяли йому особливу увагу. Україна в радянському кіно подається державою неосвічених селяків, яка стає цивілізованою виключно з приходом до влади більшовиків. Особливою ціллю радянської кінопропаганди був український націоналізм.

Комуністи сприймали націоналістів як основних ворогів своєї ідеології і, щоб посилити свій вплив на всіх теренах України, більшовицька партія впровадила політику коренізації і запустила у виробництво пропагандистські картини. Це добре видно на прикладі багатьох фільмів. Розглянемо три з них.

«Звенигора» — це фільм культового українського режисера Олександра Довженка, який, незважаючи на політику партії, зміг закласти у свої роботи любов до української культури. Прем'єра картини відбулася в 1928 році. Події фільму відбуваються зі скіфського періоду до радянської окупації. Сюжет оповідає про загублені українські скарби, заховані десь під горою Звенигора. Уже тут можна помітити пропаганду — у початкових сценах фільму скарби шукають спочатку поляки (у стрічці їх називають «ляхи»), а потім і гайдамаки, які тут показуються націоналістами, яких цікавить виключно нажива.

Головними героями фільму є:

1. Дід, який вірить, що саме його рід повинен знайти український скарб і, щоб приблизити цей момент, молиться.